

**GIÁO DỤC KỸ NĂNG SỐNG CHO HỌC SINH
THÔNG QUA CÁC HOẠT ĐỘNG NGOÀI GIỜ LÊN LỚP
TẠI TRƯỜNG TRUNG HỌC CƠ SỞ NGÔ QUYÊN
PHƯỜNG VĨNH HIỆP, THÀNH PHỐ RẠCH GIÁ,
TỈNH KIÊN GIANG**

*EDUCATE LIFE SKILLS FOR STUDENTS THROUGH EXTRA-CURRICULAR
ACTIVITIES AT NGO QUYEN HIGH SCHOOL,
VINH HIEP WARD, RACH GIA CITY, KIEN GIANG PROVINCE*

TRẦN TRUNG DŨNG^()*

TÓM TẮT: *Việc giáo dục kỹ năng sống cho học sinh rất cần thiết, giúp các em rèn luyện hành vi có trách nhiệm đối với bản thân, gia đình, cộng đồng và Tổ quốc; giúp các em có khả năng ứng phó tích cực trước các tình huống của cuộc sống, xây dựng mối quan hệ tốt đẹp với gia đình, bạn bè và mọi người, sống tích cực, chủ động, an toàn, hài hòa và lành mạnh. Trong bài viết này, chúng tôi trình bày các khái niệm; thực trạng; giải pháp góp phần nâng cao hoạt động ngoài giờ lên lớp tại Trường Trung học cơ sở Ngô Quyền nói riêng và các trường trung học cơ sở tại thành phố Rạch Giá nói chung.*

Từ khóa: *học sinh, giáo dục kỹ năng sống, trung học cơ sở, Rạch Giá.*

ABSTRACT: *The education of life skills for students is essential, helping them to practice responsible behavior towards themselves, their families, communities and the Fatherland; Helping children to be able to respond positively to situations of life, building good relationships with family, friends and people, active, active, safe, harmonious and healthy. In this article, we present the concepts; reality, the solution contributes to enhance the activities beyond the teaching hours at Ngo Quyen High School in particular and secondary schools in Rach Gia City in general.*

Key words: *students, life skills education, high school, Rach Gia City.*

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Kỹ năng sống là khả năng làm chủ bản thân của mỗi người, khả năng ứng xử phù hợp với những người xung quanh, khả năng ứng phó tích cực trước các tình huống của cuộc sống. Có thể nói kỹ năng sống chính là nhịp cầu giúp con người biến kiến thức

thành thái độ, hành vi và thói quen tích cực, lành mạnh. Người có kỹ năng sống phù hợp sẽ luôn vững vàng trước những khó khăn, thử thách; biết ứng xử, giải quyết vấn đề một cách tích cực và phù hợp; họ thường thành công hơn trong cuộc sống, luôn yêu đời và làm chủ cuộc sống của

^(*) CN. Đảng Ủy phường Vĩnh Hiệp, thành phố Rạch Giá, Kiên Giang, Email: trungdung301268@gmail.com

chính mình. Ngược lại, người thiếu kỹ năng sống thường bị vấp vấp, dễ bị thất bại trong cuộc sống. Thực tế cho thấy, trong những năm gần đây, tình trạng thanh thiếu niên, đặc biệt là trẻ ở độ tuổi trung học cơ sở, phạm pháp ngày càng gia tăng và mức độ nghiêm trọng của nó đã đến mức báo động. Học sinh trung học cơ sở dễ rơi vào những tệ nạn xã hội và góp phần ảnh hưởng xấu đến môi trường học đường. Có rất nhiều nguyên nhân dẫn đến tình trạng này, nhưng một trong những nguyên nhân chính đó là học sinh ngày nay rất thiếu các kỹ năng sống cần thiết.

Làm thế nào để giúp các bạn trẻ có được các kỹ năng sống cần thiết, biết cân bằng giữa việc học tập và vui chơi, giúp giảm bớt sự mệt mỏi, căng thẳng sau những giờ học trên lớp, tạo hứng thú trong học tập, trong tư duy, trong nghiên cứu sáng tạo, rèn luyện và phát triển thể chất, tinh thần cho các em,... Việc tổ chức tốt hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp trong nhà trường sẽ giải quyết được vấn đề nêu trên. Bởi chính hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp là một sân chơi bổ ích và lý thú nhất trong nhà trường giúp các em vừa được ôn luyện, củng cố kiến thức đã học trên lớp vừa được vui chơi, giải trí lành mạnh và thể hiện được chính mình. Đây là động lực thúc đẩy giúp các em học tốt hơn các môn học văn hóa, góp phần nâng cao chất lượng giáo dục toàn diện học sinh trong nhà trường.

2. KHÁI NIỆM

2.1. Kỹ năng

Theo Từ điển Tâm lý học do tác giả Vũ Dũng biên soạn, kỹ năng là “*năng lực vận dụng có kết quả những tri thức về*

phương thức hành động đã được chủ thể lĩnh hội để thực hiện những nhiệm vụ tương ứng. Ở mức độ kỹ năng, công việc được hoàn thành trong điều kiện hoàn cảnh không thay đổi, chất lượng chưa cao, thao tác chưa thuần thục, và còn phải tập trung chú ý căng thẳng. Kỹ năng được hình thành qua luyện tập” [2].

Trong từ điển Tâm lý học của A.M. Colman, “*Kỹ năng là sự thông thạo, hiểu biết chuyên môn sâu, là khả năng đạt được thành tích cao trong một lĩnh vực nhất định; cụ thể là một cách thức thực hiện hành vi có sự phối hợp, có tổ chức, đạt được thông qua sự huấn luyện và thực hành*” [1].

Trên cơ sở đó, chúng tôi cho rằng: “*Kỹ năng là khả năng thực hiện có kết quả một hành động nào đó bằng cách vận dụng những tri thức, những kinh nghiệm đã có để hành động phù hợp với những điều kiện cho phép. Kỹ năng không chỉ đơn thuần về mặt kỹ thuật của hành động, mà còn là biểu hiện năng lực của con người*”.

2.2. Kỹ năng sống

Theo tổ chức UNESCO: “*Kỹ năng sống là năng lực cá nhân giúp cho việc thực hiện đầy đủ chức năng và tham gia vào cuộc sống hằng ngày*”.

Theo tổ chức WHO, kỹ năng sống là năng lực tâm lý - xã hội thể hiện khả năng ứng phó một cách có hiệu quả với những yêu cầu và thách thức của cuộc sống. Kỹ năng sống còn được xem như khả năng duy trì trạng thái khỏe mạnh về mặt tinh thần biểu hiện qua các hành vi phù hợp khi tích cực tương tác với người khác, cũng như với nền văn hóa xã hội. Kỹ năng sống được hình thành chủ yếu dựa trên những kỹ năng

về mặt tinh thần trong đó những kỹ năng này thể hiện vai trò điều tiết cuộc sống làm cho những kỹ năng hoạt động hay những kỹ năng thể chất cũng được thực thi một cách có hiệu quả [3].

Theo tác giả, *kỹ năng sống chính là những kỹ năng tinh thần hay những kỹ năng tâm lý, kỹ năng tâm lý - xã hội cơ bản giúp cho cá nhân tồn tại và thích ứng trong cuộc sống. Những kỹ năng này giúp cho cá nhân thể hiện được chính mình cũng như tạo ra những nội lực cần thiết để thích nghi và phát triển. Kỹ năng sống còn được xem như một biểu hiện quan trọng của khả năng tâm lý xã hội giúp cho cá nhân vững vàng trước cuộc sống có nhiều thách thức nhưng cũng nhiều cơ hội trong thực tại.*

2.3. Giáo dục kỹ năng sống

Theo trang ismartkids, giáo dục kỹ năng sống là một quá trình tác động sư phạm có mục đích, có kế hoạch nhằm hình thành năng lực hành động tích cực, có liên quan tới kiến thức và thái độ, giúp cá nhân có ý thức về bản thân, giao tiếp, quan hệ xã hội, thực hiện công việc, ứng phó hiệu quả với các yêu cầu thách thức của cuộc sống hằng ngày [4].

3. THỰC TRẠNG GIÁO DỤC KỸ NĂNG SỐNG THÔNG QUA HOẠT ĐỘNG NGOÀI GIỜ LÊN LỚP TẠI TRƯỜNG TRUNG HỌC CƠ SỞ NGÔ QUYỀN, PHƯỜNG VĨNH HIỆP, THÀNH PHỐ RẠCH GIÁ, TỈNH KIÊN GIANG.

3.1. Phương pháp nghiên cứu

Chúng tôi khảo sát 30 cán bộ quản lý, giáo viên và 100 học sinh tại Trường Trung học cơ sở Ngô Quyền, phường Vĩnh Hiệp, thành phố Rạch Giá, tỉnh Kiên Giang.

Phương pháp nghiên cứu thực tiễn

Phương pháp phỏng vấn

Sử dụng phương pháp phỏng vấn để thu thập thông tin trực tiếp về hoạt động giáo dục các kỹ năng sống cho học sinh thông qua hoạt động ngoài giờ lên lớp tại trường Trung học cơ sở Ngô Quyền. Các câu hỏi phỏng vấn tập trung vào các vấn đề sau: Nội dung, chương trình giảng dạy; Phương pháp giảng dạy; Kết quả giảng dạy.

Kết quả phỏng vấn là cơ sở khoa học để khái quát chung về thực trạng giáo dục các kỹ năng sống cho học sinh thông qua hoạt động ngoài giờ lên lớp tại trường Trung học cơ sở Ngô Quyền.

Phương pháp khảo sát bằng bảng hỏi

Sử dụng phương pháp khảo sát bằng bảng hỏi để tìm hiểu thực trạng chất lượng giáo dục các kỹ năng sống cho học sinh thông qua hoạt động ngoài giờ lên lớp tại trường Trung học cơ sở Ngô Quyền.

Các câu hỏi được cấu trúc thành bảng câu hỏi khảo sát. Bảng hỏi được thiết kế với nội dung tìm hiểu thực trạng các điều kiện đảm bảo hoạt động giáo dục các kỹ năng sống cho học sinh thông qua hoạt động ngoài giờ lên lớp tại trường Trung học cơ sở Ngô Quyền (dành cho học sinh): Những thông tin chung; nhận định về kỹ năng sống; thực trạng giáo dục kỹ năng sống thông qua hoạt động ngoài giờ lên lớp bao gồm nội dung, chương trình, phương pháp, điều kiện, phương tiện,... tại trường Trung học cơ sở Ngô Quyền.

Phương pháp quan sát

Sử dụng phương pháp quan sát để thu thập các thông tin định tính về thực trạng giáo dục các kỹ năng sống cho học sinh bằng hoạt động ngoài giờ lên lớp tại trường Trung học cơ sở Ngô Quyền. Kết quả quan

sát sẽ góp phần làm sáng tỏ thực trạng hoạt động giáo dục các kỹ năng sống cho học sinh bằng hoạt động ngoài giờ lên lớp tại trường Trung học cơ sở Ngô Quyền.

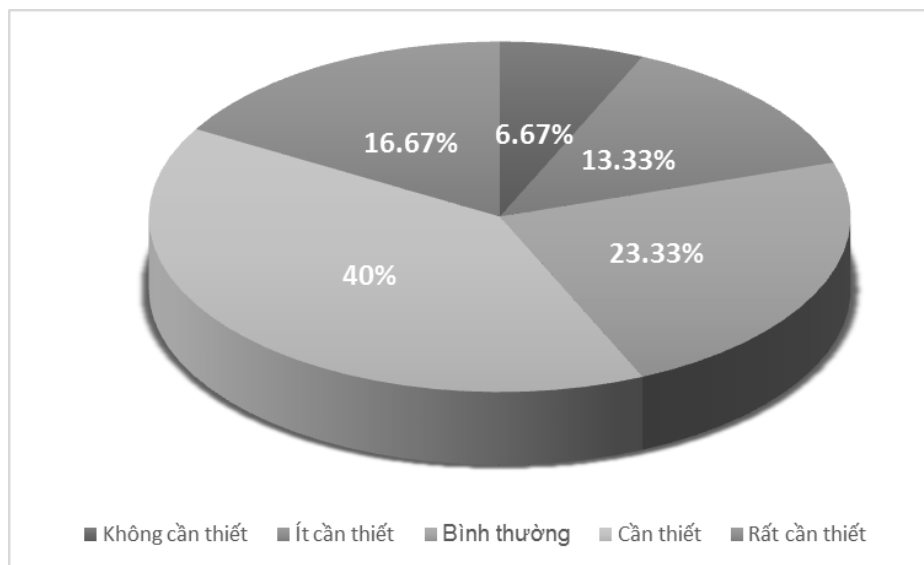
Phương pháp thực nghiệm sư phạm

Sử dụng phương pháp thực nghiệm sư phạm để so sánh, đối chiếu chất lượng giáo dục các kỹ năng sống cho học sinh thông qua hoạt động ngoài giờ lên lớp tại trường Trung học cơ sở Ngô Quyền trước và sau khi áp dụng các biện pháp nâng cao chất lượng giáo dục.

3.2. Nhận thức của cán bộ quản lý, giáo viên về giáo dục kỹ năng sống cho học sinh thông qua hoạt động ngoài giờ lên lớp

Kết quả khảo sát ở hình 1 có 57% cán bộ quản lý và giáo viên cho rằng việc giáo dục kỹ năng sống cho học sinh thông qua hoạt động ngoài giờ lên lớp là cần thiết và rất cần thiết. Điều đó cho thấy, cán bộ quản lý và giáo viên đã nhận thức được tầm quan

trọng, vị trí của việc giáo dục kỹ năng sống cho học sinh thông qua hoạt động ngoài giờ lên lớp. Tuy nhiên, có 43% cán bộ quản lý và giáo viên chưa nhận thức đúng đắn sự cần thiết của giáo dục kỹ năng sống cho học sinh thông qua hoạt động ngoài giờ lên lớp. Nhiều người cho rằng, việc giáo dục kỹ năng sống cho học sinh thông qua hoạt động ngoài giờ lên lớp là bình thường hoặc ít cần thiết hoặc thậm chí là không cần thiết. Cùng trao đổi trong các cuộc họp, chúng tôi nhận thấy cán bộ quản lý và giáo viên gặp nhiều khó khăn khi thực hiện giáo dục kỹ năng sống cho học sinh thông qua hoạt động ngoài giờ lên lớp. Họ nghĩ rằng, giáo dục kỹ năng sống cho học sinh thông qua hoạt động ngoài giờ lên lớp là không cần thiết và cho rằng giáo dục kỹ năng sống cho học sinh thông qua hoạt động ngoài giờ lên lớp làm cản trở các hoạt động học tập chính khóa.



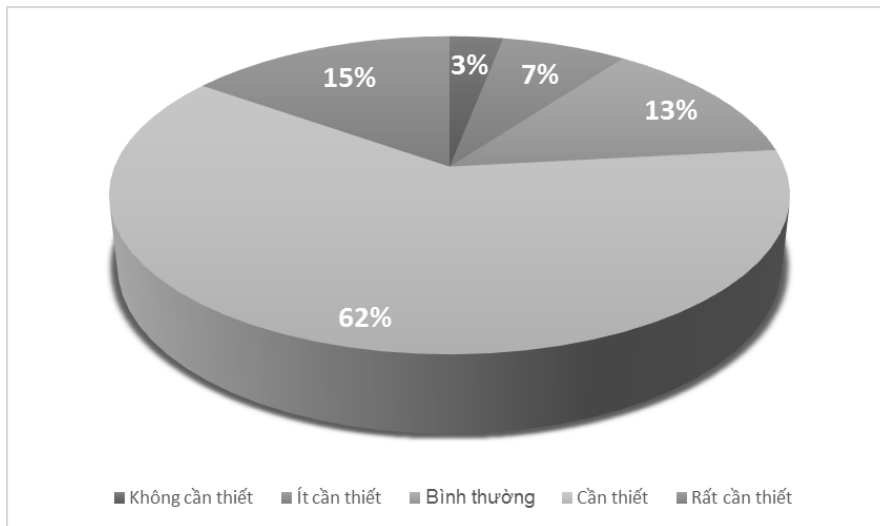
Hình 1. Biểu đồ thể hiện nhận thức của cán bộ quản lý, giáo viên về giáo dục kỹ năng sống thông qua hoạt động ngoài giờ lên lớp

Nguồn: Tác giả khảo sát

3.3. Nhận thức của học sinh về giáo dục kỹ năng sống thông qua hoạt động ngoài giờ lên lớp

Để tìm hiểu thêm nhận thức của học sinh về mức độ cần thiết của giáo dục kỹ

năng sống cho học sinh thông qua hoạt động ngoài giờ lên lớp, chúng tôi đã tiến hành khảo sát ý kiến của học sinh và thu được kết quả ở hình 2.



Hình 2. Biểu đồ thể hiện nhận thức của học sinh về giáo dục kỹ năng sống thông qua hoạt động ngoài giờ lên lớp

Qua hình 2, chúng tôi thấy có 77% học sinh nhận thức được tính cần thiết và rất cần thiết của giáo dục kỹ năng sống cho học sinh thông qua hoạt động ngoài giờ lên lớp. Phần lớn học sinh nhận thức về sự cần thiết của giáo dục kỹ năng sống cho học sinh thông qua hoạt động ngoài giờ lên lớp vì những lý giải sau: giáo dục kỹ năng sống cho học sinh thông qua hoạt động ngoài giờ lên lớp giúp cho việc nắm bắt kiến thức được tốt hơn, tạo khả năng ứng xử, giao lưu tiếp xúc bạn bè, tạo mối quan hệ tốt với các bạn trong và ngoài lớp, mở rộng hiểu biết các lĩnh vực khác, mở rộng hiểu biết xã hội và mối liên hệ xã hội, hình thành những chuẩn mực, giá trị đạo đức, rèn luyện hành vi đạo đức, kỹ năng giao tiếp, hòa nhập xã hội, góp phần cải tạo xã hội. Tuy nhiên, vẫn còn 23% học sinh cho rằng giáo dục kỹ

năng sống cho học sinh thông qua hoạt động ngoài giờ lên lớp là không cần thiết hoặc có cũng được không có cũng được. Chính vì nhận thức chưa đúng nên các em còn thờ ơ, ngại tham gia các hoạt động ngoài giờ lên lớp. Số học sinh có năng lực học tập thì chỉ chuyên tâm vào việc học các môn văn hóa. Số học sinh chưa tích cực trong học tập thì lại dành thời gian cho việc vui chơi, giải trí nhất là các trò chơi điện tử. Một lý do tương đối phổ biến mà các em ít tham gia giáo dục kỹ năng sống thông qua hoạt động ngoài giờ lên lớp là đa số các em ngoài giờ học chính khóa còn tham gia các lớp học thêm.

3.4. Thái độ của cán bộ quản lý, giáo viên và học sinh khi tham gia hoạt động ngoài giờ lên lớp

Nhận thức được tính cần thiết, vai trò của hoạt động ngoài giờ lên lớp sẽ quyết định đến thái độ của cán bộ quản lý, giáo viên và học sinh khi tổ chức, tham gia hoạt

động ngoài giờ lên lớp. Tiến hành khảo sát cán bộ quản lý, giáo viên, học sinh đánh giá về thái độ của học sinh khi tham gia hoạt động ngoài giờ lên lớp.

Bảng 1. Thái độ của Cán bộ quản lý, giáo viên và học sinh khi tham gia hoạt động ngoài giờ lên lớp

Mức độ	Cán bộ quản lý/ giáo viên		Học sinh	
	Số lượng	Tỷ lệ (%)	Số lượng	Tỷ lệ (%)
Tham gia tích cực và hứng thú	8	26,67	11	11
Có tham gia nhưng chưa tích cực	7	23,33	20	20
Tham gia cho có phong trào	10	33,33	45	45
Tham gia do ép buộc vì sợ ảnh hưởng kết quả xét phân loại thi đua hàng tháng, năm học	5	16,67	24	24
Tổng	30	100	100	100

Nguồn: Tác giả khảo sát

Qua kết quả khảo sát cho thấy, có hơn 11% học sinh tự nhận xét tham gia hoạt động một cách tích cực, ở cán bộ quản lý, giáo viên đánh giá là 26,67%, còn lại cả cán bộ quản lý, giáo viên và học sinh đều đánh giá thái độ tham gia của học sinh là có tham gia nhưng chưa tích cực hoặc chỉ tham gia cho có phong trào hoặc sợ ảnh hưởng đến kết quả xét phân loại hàng tháng, năm học. Điều này cho thấy mặc dù cơ bản nhận thức được tính cần thiết và vai trò của hoạt động ngoài giờ lên lớp nhưng có thể trong công tác tổ chức hoạt động ngoài giờ lên lớp còn chưa phong phú về nội dung, hình thức và phương pháp tổ chức cũng như cách thức quản lý nên dẫn đến thái độ tham gia của học sinh còn thiếu tích cực.

3.5. Nội dung, hình thức giáo dục kỹ năng sống cho học sinh thông qua hoạt động ngoài giờ lên lớp tại Trường Trung học cơ sở Ngô Quyền

Để tìm hiểu thực trạng về nội dung, hình thức, chương trình giáo dục kỹ năng sống cho học sinh thông qua hoạt động

ngoài giờ lên lớp, chúng tôi tiến hành thăm dò ý kiến của học sinh và kết quả bảng 2:

Bảng 2. Đánh giá của học sinh về nội dung và hình thức giáo dục kỹ năng sống cho học sinh thông qua hoạt động ngoài giờ lên lớp

Ý kiến đánh giá	Tỷ lệ (%)
Hình thức hoạt động còn nghèo nàn	43
Nội dung không phù hợp và nhàm chán	46
Hình thức hoạt động đa dạng	57
Các hoạt động có nội dung thu hút	54

Nguồn: Tác giả khảo sát

Kết quả cho thấy, trên 40% học sinh cho rằng hình thức hoạt động nghèo nàn và nội dung không phù hợp đã làm cho học sinh không thích tham gia hoạt động. Điều này đáng để cho nhà trường phải suy nghĩ và điều chỉnh lại việc giáo dục kỹ năng sống cho học sinh thông qua hoạt động ngoài giờ lên lớp của mình.

Để có nhìn nhận khách quan hơn về các vấn đề nêu trên, chúng tôi tiến hành phỏng vấn sâu cán bộ giáo viên của trường. “Các hoạt động ngoài giờ lên lớp ở các nhà trường còn đơn điệu, chưa phong phú

nên đã không thu hút được sự tham gia nhiệt tình của các em” giáo viên Trần Thị Lan H nêu ý kiến.

Một phát biểu của giáo viên Nguyễn Văn T: “Bên cạnh việc quản lý nội dung chương trình, tôi thiết nghĩ trường cũng cần đa dạng hoá các hình thức hoạt động để nâng cao chất lượng hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp. Đồng thời với các hình thức hoạt động phong phú sẽ thu hút được sự tham gia nhiệt tình của các em học sinh”.

Mượn xem giáo án một số giáo viên chúng tôi thấy giáo án không có chất lượng vì đa số giáo viên không có nhiều thời gian đầu tư, nội dung không phong phú, chỉ mang tính chất đối phó chứ không thể hiện được trọng tâm của tiết dạy. Đa số giáo viên thường tải giáo án trên mạng nên xảy ra tình trạng các giáo án đều giống nhau. Một số giáo viên khác cho rằng: do phân phối chương trình của các khối lớp với các chủ đề giống nhau nên đôi khi họ chỉ thay đổi một số thuật ngữ cho phù hợp, chính vì thế mà học sinh cảm thấy nhàm chán.

3.6. Phương pháp giáo dục kỹ năng sống cho học sinh thông qua hoạt động ngoài giờ lên lớp

Trong giáo dục kỹ năng sống cho học sinh, phương pháp giảng dạy đóng vai trò quan trọng trong việc nâng cao chất lượng công tác giáo dục. Vận dụng các phương pháp dạy học phù hợp giúp khơi gợi khả năng học tập, tiếp thu bài học và hình thành các kỹ năng sống cho học sinh. Tuy nhiên, trong các hoạt động ngoài giờ lên lớp hiện nay, các giáo viên thường sử dụng phương pháp giảng giải là chính (chiếm 86,9%), phương pháp dạy học tích cực ít được sử dụng (chỉ có 13,1%).

Khảo sát các ý kiến của cán bộ quản lý, giáo viên về chất lượng phương pháp giáo dục kỹ năng sống thông qua hoạt động ngoài giờ lên lớp có 43,33% nhận định rằng phương pháp giảng dạy chỉ đạt ở mức tương đối tốt, có 46,67% cho rằng phương pháp giảng dạy là chưa tốt, chỉ có 10% cán bộ quản lý, giáo viên đánh giá phương pháp giảng dạy đang được áp dụng ở mức tốt. Nhận định của học sinh về phương pháp giảng dạy kỹ năng sống của cán bộ quản lý, giáo viên như sau: Có trên 50% ý kiến cho rằng phương pháp giảng dạy từ tương đối tốt đến tốt, còn 42% ý kiến cho rằng phương pháp chưa thật sự tốt.

Bảng 3. Đánh giá về chất lượng phương pháp dạy học của giáo viên trong giáo dục kỹ năng sống thông qua hoạt động ngoài giờ lên lớp

STT	Phương pháp dạy học trong giáo dục kỹ năng sống cho học sinh	Cán bộ quản lý, giáo viên		Học sinh	
		Số lượng	Tỷ lệ (%)	Số lượng	Tỷ lệ (%)
1	Tốt	3	10	18	18
2	Tương đối tốt	13	43,33	40	40
3	Chưa được tốt	14	46,67	42	42
Tổng		30	100	100	

Nguồn: Tác giả khảo sát

Phương pháp giáo dục kỹ năng sống chủ yếu là phương pháp giảng dạy truyền thống, trong đó chủ yếu là thầy nói - trò nghe. Học sinh thường phải ngồi nghe liên tục, trong một khoảng thời gian dài và học tập theo các thông tin từ phía giáo viên. Học sinh tiếp nhận và ghi nhớ thông tin một chiều từ phía giáo viên. Trong phương pháp này, giáo viên dạy và học sinh lĩnh hội. Giáo viên biết mọi thứ và học sinh thụ động lĩnh hội kiến thức do giáo viên cung cấp. Giáo viên suy nghĩ và học sinh nghĩ theo cách của giáo viên, giáo viên nói và học sinh lắng nghe, giáo viên quyết định (lựa chọn) và học sinh phải làm theo. Nhìn chung, giáo viên là chủ thể còn học sinh là khách thể của quá trình dạy và học. Giáo viên quan tâm trước hết đến việc truyền đạt kiến thức, hướng đến mục tiêu là cho học sinh hiểu và ghi nhớ kiến thức. Phương pháp này ít quan tâm đến việc phát triển tư duy, giáo dục kỹ năng và rèn luyện thái độ người học. Nó dẫn đến tình trạng hầu hết học sinh học tập thụ động, kết thúc hoạt động không hình thành được kỹ năng cho học sinh.

4. GIẢI PHÁP

4.1. Xây dựng các tình huống giáo dục kỹ năng sống cho học sinh

Xây dựng các tình huống sử dụng trong giáo dục kỹ năng sống cho học sinh thông qua hoạt động ngoài giờ lên lớp để giúp người học có nhiều cơ hội thực hành, có tình huống gắn với bối cảnh thực tế để học sinh phát triển triển các kỹ năng. Bằng những tình huống khác nhau cần phải giải quyết trong khoảng thời gian định sẵn cùng nguồn lực có hạn, người học được đặt vào vị trí cần phải

đưa ra quyết định hoặc kêu gọi sự hỗ trợ của các thành viên cùng nhóm để tìm hướng giải quyết hợp lý. Sự đa dạng của các tình huống được đưa lên không chỉ khuyến khích người học phát huy tính chủ động, óc sáng tạo mà còn đem đến sự thoải mái, sảng khoái về mặt tinh thần khi tham gia các hoạt động ngoài giờ lên lớp. Yếu tố này làm người học có thể tiếp thu nội dung kiến thức bài giảng dễ dàng, sâu và nhớ lâu hơn các phương pháp giảng dạy truyền thống.

4.2. Áp dụng các phương pháp dạy học tích cực trong giáo dục kỹ năng

Mục đích của việc áp dụng các phương pháp dạy học tích cực trong giáo dục kỹ năng sống cho học sinh thông qua hoạt động ngoài giờ lên lớp là đa dạng hóa các phương pháp giảng dạy, góp phần tăng tính tích cực, chủ động, tự giác trong học tập của học sinh. Việc vận dụng các phương pháp dạy học tích cực này sẽ giúp người học tích cực, chủ động trong việc biến kiến thức lý thuyết trở thành kỹ năng, kiến tạo kiến thức lý thuyết dưới sự tổ chức và điều khiển của giáo viên.

5. KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ

Có một số yếu tố tác động tới kỹ năng sống của học sinh, đó là: nhận thức, thái độ của học sinh về tầm quan trọng của kỹ năng sống, nhận thức của cán bộ giáo viên về việc giáo dục kỹ năng sống, hình thức, nội dung, phương pháp giáo dục kỹ năng sống cho học sinh thông qua hoạt động ngoài giờ lên lớp. Trong số các yếu tố đó, yếu tố hình thức và phương pháp giáo dục có tác động mạnh mẽ nhất tới kỹ năng sống của học sinh.

Chương trình giáo dục thử nghiệm áp dụng các giải pháp đề xuất như: xây dựng tình huống giáo dục kỹ năng sống và phương pháp dạy học tích cực trong giáo dục kỹ năng sống cho học sinh thông qua hoạt động ngoài giờ lên lớp tại Trường trung học cơ sở Ngô Quyền đã có sự tác động từ sự tự nhận thức tới khái quát hóa và thực hành, rèn luyện kỹ năng đem lại những thay đổi nhanh chóng về kỹ năng sống cho học sinh.

Đối với nhà trường: Trong tình hình giáo dục hiện nay, việc biên chế hay tổ chức giờ dạy về kỹ năng sống là một việc làm hết sức khó khăn vì thế mỗi trường nên tận dụng một số giáo viên có kỹ năng, giao tiếp, nói chuyện trước đám đông, có kinh nghiệm trong công tác giáo dục học sinh và tạo điều kiện để những giáo viên đó có cơ hội tham gia những khóa tập huấn hay tự học các kiến thức liên quan đến học sinh như: tâm lý giới tính, sức khỏe, kỹ năng sống,... để có thể tự thành lập câu lạc bộ tư vấn tại trường học để giúp học sinh, hay

lồng ghép nội dung giáo dục kỹ năng sống trong các hoạt động ngoài giờ lên lớp, giờ sinh hoạt giáo viên chủ nhiệm,...

Đối với mỗi gia đình: Gia đình là cái nôi để hình thành nhân cách cho học sinh. Vì thế, mỗi vị cha mẹ phải là chỗ dựa tinh thần vững chắc cho con trẻ. Cha mẹ cần học cách làm bạn cùng con để hiểu con mình hơn. Qua đó, cha mẹ sẽ đưa ra được những lời khuyên hay những định hướng để giúp con hoàn thiện nhân cách một cách tốt hơn.

Đối với mỗi học sinh: Tổ chức và quản lý tốt quỹ thời gian của bản thân nhằm cân bằng giữa học – chơi và những việc làm khác cũng là cách giúp các em suy nghĩ tích cực, tránh những lo âu không cần thiết. Mỗi học sinh hãy học cách tự rèn bản thân để biết ép mình vào kỷ luật, đưa mình hòa nhập vào nội quy của trường lớp cũng là biện pháp hữu hiệu để hình thành và phát triển kỹ năng sống thông qua con đường trải nghiệm.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Nguyễn Thị Thúy Dung (2000), *Kỹ năng giải quyết tình huống quản lý của học viên các lớp bồi dưỡng hiệu trưởng tiểu học*, Đại học Sư phạm Hà Nội.
2. Vũ Dũng (Chủ biên, 2008), *Từ điển Tâm lý học*, Nxb. Khoa học xã hội.
3. Huỳnh Văn Sơn (2009), *Nhập môn kỹ năng sống*, Nxb. Giáo dục.
4. <http://ismarkids.vn/giao-duc-ky-nang-song>, *Giáo dục kỹ năng sống*.

Ngày nhận bài: 06/01/2018. Ngày biên tập xong: 25/01/2018. Duyệt đăng: 17/3/2018.